

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség irodája: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb irásbeli közlemények különben öv. Kirchner-né felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyitólapon egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pontosan délig beküldeni.

XII. évfolyam

Vasárnap 1903. évi július 12-én.

28. szám.

A magyar nyelv joga.

Hangzatosabb, édes bájjal csengőbb, szebb nyelv van-e a világon a magyar nyelvénél? Magyar fülnek édes zenéje, magyar léleknek, magyar szívnek legszebb imádsága ez!

Ebben a nagy emberi társadalomban a sok cifra, hatalmas, büszke nemzet között olyan a magyar, mint a tuskétől megtépett, ágtól megvérzett árva fiú. A zápor megverte, a nap lesütötte. Senkije és semije nincs és a szeretet szava nélkül megy előre az élet nagy országútján. De nem kell félni.

Szívében nagy emlékeket és nagy álmokat hord. Az emlékek ezeréves viharaiól szállnak ki s az álmok új ezeréves szólnak.

A nyelvünk idegen a föld kerekességén. Lelkét megérteni, szellemét felfogni nem tudja a nyugati fül. A benne rejlő hatalmas erő, a benne viharzó nemzeti öntudat meg nem ihletheti a nyugati szellemet. Legyünk büszkéek erre. Ez a mi kiválóságunk, a mi szuverénitásunk.

Mi más nyelven, külön nyelven dicsérjük az Urat, a mint hogy Isten fogadalmából is elvontuk az általánosságokat és hisszük, valjuk, hogy az Ur lényegében van egy parányi rész, a mely egyedül és csupán értünk érez. Mi absztraháltuk az Urnak isteni lényegét és a lelkünk mélyén oltárt emeltünk a — magyarok Istenének. Ez a sovinizmus a nemzetnek legszentebb

imádsága Istenéhez, és ennek az imádságnak a nyelve csak egy lehet: — magyar!

Hatalma, indulata, színe, csillogása ennek a nyelvnek nemzeti önállóságunk kifejezője, nemzeti erőnk biztosítója. Vele élünk az örökkön örökké való időkig, de nélküle meghalunk egy szellő fuvalatnyi pillanat alatt. Akarjuk a halált és mást se kell tenni, mint feladni nyelvünket; akarjuk a szolgaságot és mást se kell tenni, mint lemondani nyelvünkről!

A magyar nemzet életének, boldogulásának és hatalmi fejlődésének irányítói megértik immár a magyar nyelvnek ez igézetes erejét. Tudják, hogy belőle sugárzik ki a nemzeti géniusz életfentartó ereje. Hármaskoporsóba kerülne: a halál, szolgaság és névtelenség koporsójába! A sírját, mint egykoron a hármaskoporsóba zárt Atillát soha fel nem találná senki sem.

A közoktatásügyi kormány ez időszerűtlen kimagasló kormányfője, Wlassics Gyula teljes fontosságában megérti a magyar nyelvnek e nemzet fenntartó lényegét. Ennek a megértésnek a nyomán, a mely állandóan él a legutolsó magyar embernek is a lelke mélyén, rendeleteket adott ki a kultuszminiszter, a melyeknek az a céljuk, hogy a magyar nyelv védelmét biztosítsák és használatát elősegítsék.

Az egyik rendelet az, a mely a magyar tanfelügyelőkhöz szólott és az 1879-iki közoktatásügyi törvények szigorú végrehajtását, a mely a magyar nyelv általánosan kötelező oktatását szabályozza, teszi köteleességgé.

Egy újabb rendeletében határozottan kimondja, hogy községi iskolaszéki tag csak az a magyar állampolgár lehet, a ki a magyar nyelvet szóban és írásban bírja.

Ma, a nemzeti félszkelődések és tulkapások korszakában ezek a rendeletek, a melyek voltaképpen nem mások, mint egy 24 év óta élő törvény végrehajtásának a szorgalmazásai, igen fontos jelenségek. Ezekben a rendeletekben benne van a köztudat hitvallása, a mely a magyar nyelv szerepét a maga jelentőségéhez méri.

Mi, a kik itt élünk és küzdünk a lét-fentartásunkért, s nehéz bajainkban a Magyarok Istenéhez fordulunk segítségért, mi magyarok, ennek a véráztatta földnek a záporvert, naplesütött árva fiai a nyelvösszekapcsoló, egybeforrasztó erejénél fogva állhatunk szembe csupán, mint egy test és egy lélek, a ránk törő ellenséges áradatokkal.

Ez a nyelv a mi fegyverzetünk és páncélszatunk, a melyen nem vesz erőt semmi nemzetiségi izú orvtámadás.

Megesik, mint mostanában is megesett, hogy midőn kötelességünk és hitvallásunk szerint védelmeztük a magyar nyelv jogát, — ellenségeink megköveztenek, ádáz harcot indítottak ellenünk és egyetlen magyar lapunk ellen, de ezek a személyeskedő támadások, csak nagyobb munkára serkentenek bennünket.

Azok a támadások adják nekünk az erőt, a csüggedhetetlen kitartást, szaporítják barátaink és híveink számát, mert meg nem félemlítve meg tettük kötelességünket.

Tárca.

A tanulóársak.

Nika Popovics, a volt járásbírósi díjnok már több mint egy éve sétál Belgrád utcáin.

Allást keres, akármilyent. Kezdetben végigjárta az összes miniszterek irodáit. Némelyik nem akarta fogadni, a többi meg azt ígérte, hogy lesz gondja rá, csak várjon még egy kicsit. S ő várt és talán még ma is vár. Felesége, egy vöröshajú, beteges, veszekedő természetű és az anyósa, a nagy festett arcú fecsegő asszony, a ki csekély nyugdíjából fentartotta az egész családot, nem hagyta békén. Egész nap hajszolták, hogy menjen allást keresni. És ő folyton eljárt a miniszteriumokba, a hol már senki sem akarta fogadni. Most már ösztönyszerűleg hazudott, nem úgy, mint azelőtt vidéken, a hol szokásból eldicsekedett azzal, hogy Belgrádban igen nagy és igen befolyásos családja van, hogy ott volt ennél meg ennél a miniszternél. Hogy ez milyen szívesen fogadta és megígérte neki, hogy majd talál számára allást. Csakhogy várnia kell még egy keveset. S ő várt is . . .

Egy reggel lihegve rohant haza. Az asszonyok csodálkozva tekintettek rá. Azt hitték hogy kinevezték valahová s ők is örültek és

nyugtalankodtak. Ő meg nem tudott hamarjában magához térni, fuldokolva lélezett, mintha csak fojtogatta volna valaki.

— Mi van, ember beszélj! — kiáltott rá az anyósa, a kitől annyira félt szegény, mint volt előjárójától, a ki nyakonütötte egyszer, midőn még gyakornok volt.

Nagyot sóhajtott. Halvány, borotvalatlan arcán boldog mosoly jelent meg.

— Hala Istennek! . . . Tudjátok-e mi az ujság? Nem tudjátok? De honnét is tudnátok? A türelmetlenkedő asszonyok nagy kíváncsisággal bámulták.

— Talán kineveztek fiam? — kérde az anyós, a ki soha életében nem volt iránta ily kegyes, mint most.

— Nem, de tudom, hogy kineveznek. A tanulóársamat kinevezték miniszternek. Hiszen mindig mondtam, hogy miniszter lesz. Milyen feje van, de még milyen feje! Gyakran lemásolta az én dolgozataimat. Mindig jól megfirtünk egymással. (Itt összetette a két mutatóujját s büszkén tekintett a bámuló asszonyokra): Igaz, husz éve már, hogy nem láttuk egymást, nem is tudtuk mi lett a másiktól ez idő alatt. De mégis . . . barátok vagyunk . . . Persze . . . El is megyek hozzá. Majd megtájtátok, mily fényesen jutalmaz meg várakozásomért. Majd megtéríti kamatosul, de még milyen kamatosul . . . Majd azt mondom neki: „Te Marko, hát nem emlékszel arra, midőn leírtad tőlem

az algebrai feladatot, a midőn elcsentetted a bíró fiának a tollkését, ő meg feljelentett a tanárnak s bizony jól elverték akkor . . .” Ha, ha, ha! De jót nevet mjd rajta . . . És miért ne nevetne? A miniszter is nevet. Hisz ő is olyan ember, mint én . . .

Az asszonyok még mindig bámulták, mintha, Uram bocsásd, valami kísértet állna előttük.

Aztán az ő arcukon is megjelent fokozatosan az öröm, a váratlan öröm kifejezése.

— Bizony testvér, úgy örülök, mintha én volnék a miniszter . . . Már az iskolában tudtam, hogy nagy ember lesz belőle. A miniszter pedig nagy ur . . . Ha, ha, ha! . . . Nika várt, de nem hiába. Rögtön megyek hozzá. Csak rendbe szedem magamat, mindjárt megyek! Igaz ugyan nem kellene ily sokáig cifrázkodnom, hiszen barátok vagyunk. De mégis csak miniszter a miniszter.

Lehuzta a cipőjét, mindegyik asszony fogott egyet s tisztítani kezdte. Ő csak mosolygott s keresgélt az asztalfiában. Végre kivett belőle egy meglehetősen piszkos és gyűrött, kámfor szagu névjegyet.

— Hivatalosan csináljuk a dolgot. Tudom kinevet, de csak tegye . . . Hadd lássa, hogy nem pályázom egyenesen az ő protekciójára.

Gyorsan felhuzta a cipőjét s kefélni kezdte régi uniformisából maradt pantallóit. Aztán földhözvágta mindennapi, kopott sapkáját.

Mi személyeskedő térre soha nem lépve egyeseket soha meg nem bántva — sőt mindenkinek megadva a kellő tiszteletet — csak a magyar nyelv jogát védelmeztük. A mi édes, drága kincsünket, melynek lelke és szelleme a Rákóczy-induló előretörő hangrohamában viharzik s a Hymnus szelid, imádságos harmóniájában csillapul meg.

Terrorizálni akarnak bennünket, megfélemlíteni, elhalgattatni, de az nem fog sikerülni ellenségeinknek, mert mi a közoktatásügyi miniszter törvényes álláspontján állunk, midőn védjük a magyar nyelv jogát.

Ez önti szívünkbe a hitet, reményt, az erőt, és kitartást — s a méltatlan meghurcoltatások után — lelkiünk csöndjét és nyugalmát.

NAPI HIREK

Személyi hír. Erdemekben gazdag, általánosan szeretett polgármesterünk Weifert Károly, becses családjával együtt ép egészségben visszatért Stájerlaktól városunkba.

Áthelyezés. Hunke Lajos őrnagyot, városunkban állomásozó 7. honvédelmi ezred 1-ső zászlóaljának parancsnokát Budapestre helyezték át. Nagy sajnálattal vesszük a tudomást a közszerepben álló katonatiszt távozásáról.

Eljegyzés. Tschner Vilmos Ede a Kirchner-féle műintézetben alkalmazott könyvművész eljegyezte Roland-Dottel Anna kisasszonyt.

Értekezlet. A tervbe vett szálloda, illetve terem és színház építése céljából megalakult bizottság csütörtökön f. hó 9-én ismét gyűlést tartott, mely alkalommal a verseczi takarékpénztárnak a bizottsághoz intézett átirata felolvasatott. Minthogy a takarékpénztár tulajdonát képező Beer-féle házát a tervezett célra nem hajlandó átengedni és hivatkozással a küszöbön lévő vidéki pénzügyi reorganizációjára spekuláció vállalkozásba nem bocsátkozik, a bizottság az Andrássy térre nyúló püspöki telket vette kombinációba, annyival is inkább, mivel a püspök a nála járt bizottságnak megígérte, hogy a bizottság ez iránybani kérését a f. é. augusztus hónap tartandó kongresszuson pártolni fogja. Az akciónak megindíthatása végett felkérte

— Hát ez mitől jó? Add csak ide azt a puha kalapot. Csak nem akarod, hogy csirkefogónak nézzem!

Az asszony odament a szekrényhez s egy idomtalan, puha kalapot vett ki belőle, mely már régen elvesztette eredeti színét s különös állott levegőre emlékeztető székélybűzt terjesztett maga körül. Fejére tette. A névjegyet pedig újságpapírosba csavarta s nagy gondosan zsebre dugta. És elindult. Járás közben majdnem a föléig húzta a vállát s úgy latszott, mintha vallással tartaná a fejét, hogy le ne essék a nyakról. Rendesen ilyen görbén s tánczolva járt az utcán s e közben hatalmasan lóbálta a kezét.

Midőn kimentek, az asszonyok jámborul keresztet vetettek s lélekzetüket visszafojtva, utána bámultak, nem felejtett-e itthon valamit a szerencsétlen, a miért meg kellene fordulnia. Csak midőn a másik utcába tért, lélekzetek megkönnyebbülten, mintha valami nagy teherrel szabadultak volna meg.

Menetközben folyton mosolygott, mintha más a hivatalos lapban látná a boldogító „ukázt“ (kinevezési rendeletet.) De minél jobban közeledett a minisztériumhoz, annál erősebb lett félelme, aggodása. Tíz-tizenkét éve, hogy nem látta tanulóársát. Eppen ez bosszantotta ez növelte félelmét, gyanúját. Most egyszerre eszébe jutott, hogy az ő kedves barátja mindig gögös, felfuvalkodott, hozzáférhetetlen ember volt, de azért mégis haragudott magára, hogy miért szakította meg ezen annyira használható ember barátságát. És minél közelebb ért a palotához, annál jobban kinozta a kétségkedés. Midőn belépett a folyosóra, mely csak úgy hemzsegett azoktól, a kik a miniszter jókedvétől és hangulatától várják menekülésüket, indokoltak és alaposnak találta gyanúját. Ugy érezte, mintha valaki elvágta volna az inát. Ugy reszketett mintha a hideg rázná.

Szalay városi mérnök, Kullich műépítész és Stark építőmester, hogy kérdéses telek térrajzát es hozzávetőleges költségvetést a rentabilitás kimutatása mellett készítsék el, melynek alapján a terv kivitele egy részvénytársaság megalakítása útján meg fog kíséreltetni.

Galád támadások. A Temesvárot megjelendő „Deutsches Tagblatt“ című pángermán újság július 5-iki számában gunyos támadást intéz a nem régebben alakult „Verseczi Magyar Dalkör“ ellen. Teljesen feleslegesnek tartja azt Verseczen, hol az előtt már 8 dal-egylet működött. Támadásának éle különösen azon államhivatalnokokat éri, kik neveiket megmagyarosították, és a V. M. D. létrehozásában hazafias lelkesedéssel kivették a maguk részét. Gunyosan sorolja fel őket. Ezek a köz-tisztelet és közszerep által környezett egyének nagyobb dicséretben nem részesülhettek volna, mint a midőn a „D. T.“ támadja őket. Az a pángermán újság városunk hazafias polgárságát is sértegeti, ezeket irván: „Die unabhängige und selbstbewusste Bürgerschaft ist an diesem Vereine natürlich in keiner Weise beteiligt, dafür unterstützen sie aber fest die anderen bestehende Vereine.“ Ez már azután csakugyan arczatlan hazugság, mert a mi polgárságunk nemzetiségi különbség nélkül — természetesen a mi derék jó népként bolondító, félrevezető és a magyarság ellen izgató verseczi csapat kivételével — hazafias lelkesedéssel sorakozott a „V. M. D.“ zászlója alá. Az a pángermán lap a „Neue Werschetzer Zeitung“ után — a melyet ugyancsak dicsér („die stramm redigirte“) — a mi lapunknak és szerkesztőnknek is neki ront, a mi persze bennünket éppenséggel nem ejt kétségbe, sőt büszkének vagyunk rá.

Postásaink kirándulása. Sokszor volt már alkalmunk meggyőződést szerezni arról, hogy városunk posta és tav. hivatalának tisztviselő kara, mily példás, ugyszólván pártatlan kartársi összetartásban, egyetértésben, igazi benső jóbaráti viszonyban tölti munkatérhez, nehéz napjai után a pihenésre szolgáló szabad perczeit. Jó és üdvös dolog ez a tisztviselőkre nézve, s mi csak örülhetünk annak, hogy ha közeletünk ezen fáradságtalan csoportja, mely éjjel nappal lankadatlan buzgalommal szolgálja érdekeinket, munka után mindenkor talál nemes szórakozást. Ily lelket s kedélyt felrészítő szórakozást szereztek maguknak postásaink f. hó 5-én vagyis múlt vasárnap, midőn jól sikerült kirándulást rendeztek Báziasra. A kirándulók a déli vonattal indultak el Bázias felé; fehértemplomban csatlakoztak a fehértemplomi postá-

Hiába bátorította magát azzal, hogy majd eszébe juttatja a miniszternek a tőle csemt feladványokat. Meggyőződött, hogy ez a lépés is oly hiábavaló, mint az előbbieik.

A miniszter aznap összekülönbözött a feleségével s nagyon haragudott. Senkit sem bocsátottak be hozzá. Különcz természetéről máris sok legenda járt szájról-szájra.

Nika végignézett azokon a nyomorúságos kérvényezőknél, akik semmivel sem voltak boldogabbak nálánál s úgy érezte, hogy mégsem oly nyomorult mint azok. Fájdalmas mosolylyal lépett ki a miniszteriumból. Estig célátalanul bolyongott az utcán, nagyon le volt hangolva szegény s minél jobban közeledett lakásához, annál jobban igyekezett kétségbeesett, fáradt arczának meglegedett kifejezést kölcsönözni.

Felesége az ajtóban várta.

— Hát hol voltál eddig? kérdé oly szeliden, mint azelőtt soha.

— Hát azt hiszed, hogy olyan könnyen megy a dolog? Nála voltam. Persze, hogy... sörözni voltunk...

Az asszony ámulva tekintett rá.

— Micsoda, a miniszterrel?...

— Már hiszen tanulóársak vagyunk — felelt ő a legnagyobb erőmegfeszítéssel.

— Aztán?

— Majd lesz gondja rám — felelt alig hallhatóan.

Az asszony még mindig meglepődve nézett rá s nem vette észre férje kuszkódását. Gyorsan elszaladt az anyjához, hogy mint a bábujával dicsekvő gyermek, elmondja az orvendetes hírt.

Nika pedig állva maradt, mintha kövé vált volna. Pillán két fénylő, öreg könyv gordult le...

T . . . . . Sz. Péra.

sok is, s 2 óraker érkeztek Báziasra, a hol őket Hogyisi Dömötörfy György fővámszedő, vámhiv. főnök, a Bpest-Báziaszi mozgóposta ott időző tisztviselői, Versenyi Zsigmond báziaszi főállatorvos, Dorn József postamester és a vasuti tisztviselők, cigányzenével fogadták. A kölcsönös üdvözlés és bemutatás után a pályaudvari vendéglő kerti helyiségében asztalhoz ültek egy kis frissítő és sziverősítő felvétel végett. Rövid pihenés után a közeli hegyekre rándultak ki, honnan visszajövet Versenyi Zs. főállatorvos kies fekvésű, s tündéres kilátással bíró nyaralójában tartottak pihenőt, a hol a házigazda s szeretetreméltó kedves neje oly ritka szívélyes fogadtatásban s igazi magyaros vendégszeretben részesítették őket, hogy felelhetetlen marad vendégszeretettel a kirándulók előtt. Innen Kossuth Lajos emléktáblájához vonult a társaság, melyet hazafias dalok elének-lése mellett megkoszorúztak, s hol Hogyisi Dömötörfy Gy. vámhiv. főnök rövid lelkes szavakban jellemezte a hazaszeretet s szavait azzal végezte, hogy: „Rójjuk le hálánkat e néhány, de sokatmondó viragszállal azon nagy hazafiai léleknek, ki megtanított a hazát tisztelni, szeretni s érte meghalni.“ Ezután a kirándulók visszatértek a vasuti vendéglőbe, hol társasvacsera volt, melynek tartama alatt Versenyi Zs. mély tudású magyaros mondásokkal fűszerezett szép beszédben üdvözölte meg-egyszer a kirándulókat, kiknek nevében Nessel Z. pt. tiszt mondott köszönetet a szives fogadtatásért. Vacsera alatt kedves és szép meglepetesben részesült a társaság, a mennyiben Müller Károlyné urnó, Müller Károly áll. főn. helyettes kedves neje, szép virágbokréttával kedveskedett a vendégeknek, kik megelőzőleg ugy Müller Károlyné urnót, valamint Hogyisi Dömötörfy Györgyné urnót szerenáddal tisztelték meg. Vacsera után elsőnek Avar Vilmos pt. főtitkár mondott szép, magas szárnyalatu beszédet, fejtegetvén az egyes rokon-szakok: u. m. posta, vasut, vám stb. közt fennálló szoros barátságot, s ezen barátság további sértetlen megtartására s a rokon tisztviselők egészségére üríti poharát. Müller Károly vasuti hivatalnok áll. főn. helyettes komoly fennkölt szavakban mond köszönetet Avar Vilmosnak, hogy ő is partolója, szószólója a rokon tisztviselők közti szoros barátság ébrentartásának s örömet fejezi ki a fölött, hogy oly tisztviselő társakat ismerhetett meg, kik ezen eszmének legbuzgóbb, leggondosabb ápolói, s ezeknek egészségére üríti poharát. Számos felkészöntő következett még, melyek elhangzása után cigányzene, muzsikaszó mellett a legvigább, leg-élénkebb s legbarátságosabb társalgás közt telt az idő egész hajnalig, míg a konyörtelen gőz-szörnyeteg futtva a kirándulókat nem figyelmeztette, hogy: „otthon vár a munka“.

A szerb színtársulat a múlt szombaton „A szép Galathea“ cz. egyfelvonásos vig operettét adtak elő jól látogatott ház előtt. Souppée zenéje, mely különben a közönség előtt már ismeretes, mintegy új, vidám életre ébresztette az eddigi legnagyobb részt szomorú játékból álló repertoír hatása alatt melancholikus-kussá vált közönséget. A czímszerepet Szpászicsné korrekt és gyengéd játékkal kitűnően adta. Dobrinovics és Jurisics játéka iránt a közönség feszült figyelemmel érdeklődött. Ezt megelőzte az „Izgága ember“ cz. rövid vígjáték. A színmű előadása közmelegedésre általános tetszést aratott. Barjaktárovics és Vaszilyevics több-ször viharosan megtapsolták. Vasárnap Tóth Edének „A falu rossza“ cz. népszerű népszínművét adtak elő nagyszamu nézőközönség előtt. A színdarab előadása, mely a magyar falusi élet hű tükré, fényes sikerrel végződött. A szerepfelosztást a színészek közt ügyesen elosztották. A nők közül Todoszicsné, Szpászicsné, Dobrinovicsné és Nikolicsné, a férfiak közül Dobrinovics, Jurisics és Vaszilyevics hol énekkel, hol pedig játékkal szereztek kellemes pillanatokat a jelenvoltaknak. Kedden Maeterlincknek „Monna Vanna“ cz. 3 felvonásos drámája került mint újdonság színre. Az utóbbi időben a fővárosi sajtó által is kitűnőnek elismert színdarab művészi előadásához a szereplők ez alkalommal különös odaadással járultak hozzá, a mennyiben a mellett, hogy a szerepüket jól tanulták be, még az ekkor tapasztalt ritka játékkedvükkel is nagy mértékben emelték az előadás sikerét. Markovicsné, továbbá Barjaktárovics, Dimics és Szpászics színészeket sokszor lelkesen megtapsolták. Csütörtökön Molnár Ferencnek, a „Doktor ur“ cz. 3 felvonásos bohózatát mutatta be a szin-

társulat. Ez, valamint a magyarból átfordított összes szindarabok, nagy hatással adtak elő. Feltűntek Bakalovicsné, Tudoszicsné, Dobrinovics, Szpászics, Bakalovics és Vaszylics játékbeli kiválóságai. A ház különben zsufozásig meg volt telve.

Műkedvelői előadás. Műkedvelőink ma nagy ujdonsággal lépnek fel. „Auf der Sonnenseite“ cz. 3 felvonásos vígjátékot adják, mely a bécsi udvari színház műsordarabja. A szindarabban a legjobb műkedvelőink fognak szerepelni, kik bizonyára ki fognak tenni magukért, várakozást táplálunk. **K l e s z k y** Margit k. a. fellépése iránt, ki a nemrégiben volt parkünnepély színelőadásakor a szerepéhez fűzött vérmes reményeinket is tulszárnyalta. Kedvezőtlen időjárás esetén az előadás csütörtökön lesz. Gyeky a Kirchner-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Egyetemi ifjak táncmulatsága. Városunk egyetemi ifjúsága — mint halljuk — augusztus hó 1-én táncmulatságot rendez a városkerti vendéglő helyiségében. Erősen reméljük, hogy ifjaink serény munkálkodását a legszebb siker koronázza. A tiszta jövedelem a „Versecz-Fehértemplomi Kör“ segélyalapja javára fog fordíthatni. A kik meghívóra igényt tartanak, jelentkezhetnek ifj. Buócz Bélánál.

A városi nyilv. könyvtár ma d. u. 2-4 óráig áll az olvasó közönség rendelkezésére.

Vesztett eb. Városunkban f. hó 6-án egy veszett eb megmarta a 10 éves Joanov R. és a 8 éves Araskovics G. gyermekeket és egy macskát. A 40 napos zár elrendeltetett.

A megyés püspök disznóksége. Az augusztus hóban temesvártól megtartandó országos dalünnep végrehajtó bizottsága tudvalevőleg disznókévé választotta Dessewffy Sándor csanádi püspököt, a mit küldöttségileg tudattak a főpappal, ki a választást szívesen fogadva, most tartalmasan szép levelet intézett dr. Telbisz Károly temesvári polgármesterhez, mint a végrehajtó bizottság elnökéhez, melyben megköszönve a választást, kifejezi örömét a város szép, művészi ünnepén s Isten áldását kéri a magyarországi dalosok működésére. A művészlelkű főpap, Csanádegyházmegye védőszentje, Szent Gellért szobranak vert ezüsből készített másolatát egyik földijul ajánlotta föl az ünnepségnek.

Dr. Pauler Gyula meghalt. A magyar tudományos világot nagy veszteség érte. Pauler Gyula, az országos levéltár főlevéltárnoka, a nagyhirű tudós és történetíró f. hó 9-én este badacsonyi villájában, a hol a nyári szünidőt töltötte, hirtelen meghalt. Dr. Pauler Gyula alatt fejlődött az országos levéltár elsőrangú kulturintézményünké. Hogy Bécsből a legtöbb magyar vonatkozású iratot hazahozták s hogy a Liber Regium is hazakerült a bécsi udvar levéltárából, az az ő buzgóságának köszönhető. Az Árpádok korának egyik legjelesebb történetírója volt s mint a Magyar Tudományos Akadémia történeti osztályának elnöke eredményekben gazdag tudományos munkálkodást fejtett ki.

Zivatartok a Délvidéken. Az ország minden táján nagy viharok pusztítanak, de olyan valósággal istenitélet-idő talán sehol sem rémitette a meg az embereket, mint a Délvidéken. Temesvártól irtózatoss menydörgés, villámlás és szakadó eső közepette orkászzerű szélrohám pusztított s eltekintve attól, hogy a villám emberben és állatokban tett kárt, sok ház megrongálódott, a gyümölcsstermelés nagy része elpusztult. A vihar terebélyes fakat gyökerestül tépett ki, kazlakat, kéményeket hordott szét és ki tudná felsorolni, hogy mi mindenféle károkat nem okozott. Nagybecskerekben a zivatartnak két emberélet esett áldozatul. Szerb-Pádén a templomba csapott a villám, mely felgyújtotta a templomot, de az eső néhány perc alatt eloltotta a tüzet. A villámcsapás erősen megrongálta az épületet. A kár jelentékeny.

A Délvidéki Kárpátgyűlés és az orsz. dalárünnepély. A Délvidéki Kárpát-Egyesület a Temesvártól f. é. augusztus hó 20-23-ika közt tartandó országos dalárünnepély alkalmából négy kirándulást rendez a Délvidékre. Az első csoport Temesvárról Báziáson és Orsován át megy Herkulesfürdőre; a második csoport Temesvárról Jaszenován, Oravicán, Aninán át megy Stajerlakra és Marillafürdőbe, a harmadik csoport Temesvárról Vojteken át megy Német-Bogsanba és Re-

siczára, a negyedik csoport Temesvárról Buziásra megy. Bejelentések a részvételre Luncz Antal egyesületi titkárnál augusztus hó 5-ig eszközözendők. A kirándulásokat csak akkor rendezik, ha minden csoportra legalább 50 résztvevő jelentkezik.

Kiss Ernő tábornoknak a 48-as harcok egyik vértanújának, Torontálvármegye székhelyén, Nagybecskerekben szobrot készítenek állítani. A mozgalom élén dr. Dellimanic Lajosné a főspan neje áll, a ki országos gyűjtés útján ohajtja szobor felállítására szükséges költségeket előteremteni.

A kivándorlás növekedése. A statisztikai hivatal legújabb füzetében közölt adatok szerint majus hóban a szorosán vett Magyarországon 15,899 utlevelet adtak ki, tehát 1627-tel többet mint a mult hónapban és 6796-tal többet, mint a mult év majus havában.

A károlyfalvi új iskola. Károlyfalváról írják, hogy az új állami iskola, mely tudvalevőleg dr. Szivák Imre orsz. képviselő buzgókodása folytán épül, immár serényen közeledik a befejezéshez. Az új iskolához egy hetven méter mély artézi kutat is furtak. Az iskola felavató ünnepélye az iskolaév elején lesz, melyhez a kerület népszerű orsz. képviselőjét, dr. Szivák Imrét is meghívják.

A m. kir. posta- és távirádbeszélőnél betöltendő 108 gyakornokjelölti állásra pályázatot hirdet a kereskedelemügyi miniszter. Ezen állásokra azok pályázhatnak, a középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézet érettségi vizsgával sikeresen elvégezték, 18-ik életéveiket betöltötték magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen előéletüket, kozhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta- és távirádbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak a pályázat alá bocsátott állásokat a a kerületi posta- és távirádbeszélő fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettőt. A sajátkezüleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények, a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk, közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármester útján f. évi július hó 31-ig a szerint, a hol alkalmaztatást óhajtanak nyerni — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta és távirádbeszélőszolgálatokhoz nyujtandók be. Az említett határidőben tul érkező folyamodványok csak az esetben fogadtatnak el, ha a határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek. A pályázók közül kiválasztottak az illető posta- és távirádbeszélő felhívására, az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, a ki azután felfogadásuk iránt határoz. A felfogadott posta- és távirádbeszélő gyakornokjelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek és két korona napidijban részesülnek.

Az iskolaév új beosztása. Hirt adtunk arról, hogy Wlassics miniszter legközelebb rendeletet bocsajt ki, a melylyel az iskolaévet az eddigi három harmad helyett két szemeszterre fogja osztani. Ez az udvós rendelet ma már megjelent és érvénye már a következő iskolaévre kiterjed. Az új rendelet szerint a középiskolákban ezentul karácsonykor és husvétkor megszűnnek a bizonyítvány-kiosztások s az iskolaév folyamán csak egyszer, január utolsó napján osztanak ki értesítőt. Ezt az udvós intézkedést a tanár-egyesület kérelmezte rövid idő előtt a minisztertől s czélja az, hogy a tanár először oktasson s csak mellékesen figyelje a diákokat, semmiesetre se éreztesse azonban az ítéletmondás szivszorongó pillanatát a gyermekkel és szülővel. Az új rendelet folytán a tanárnak tényleg sokkal több ideje marad tantárgyának alapos előadására s nem kell neki a fél tanítási időt a negyedévi bizonyítványok miatt az osztályozással eltölteni. A szülőknél és gyermekeiknél pedig nem keseríti el, mint eddig, egy-egy rossz bizonyítvány a karácsonyi vagy husvétünnepet.

A részesség diagnózisa. Az angol parlament nemrég törvényt hozott, a mely a rendörnek megadja a jogot, hogy a részeg embert, ha nem is követ el semmi kihágást, felfogja és bíró elé vezesse. A törvény világos és határozott, de annal bajosabb azt megállapítani: mikor is részeg hat igazában az ember? Hol kezdődik a büntetendő berugottság, hol a határ, a melylyel a nekirivádott férfiú átéli a szelid mamor korlátját és a büntetendő

kodekxhe ütköző elázottság csunya terére téved? A törvény új esztendőkor lépett életbe és az angol orvosok azóta jóformán csak ezen vitakoznak, a nélkül, hogy valami elfogadható mértéket idáig ki tudtak volna eszelni. A skót rendörök, a kiknek a sors kegyelméből roppant bőséges alkalmuk van ezzel a kérdéssel a gyakorlatban foglalkozni, már találtak szisztémát és ez a következő: Elmondanak a gyanus férfinak valami nehezebben kiejthető mondatot, mint pl. a magyarban ez: Bár csak ezt a csillagos eget megcsillagosítalaníthatnám! Ha azután ezt a jó ember utánuk tudja mondani, mehet Isten hírével. A kinek könnyen forog a nyelve, az nem részeg. Van azonban ember a kinek nehezen forog a nyelve, ha mindig csak vizet iszik is. Rendör is van ilyen. Ez a mód tehát nem tökéletes. Egy londoni újság mást ajánl. E szerint: részegnek veendő az, a ki az utcán hever, fölkelni a maga jószántából nem tud és lármázik, hogy — miért nem hozzák már azt a paplant!?

A „*Neue Werschetser Zeitung*“ mult vasárnapi számában méltatlan, a való tényeket készakarva elferdítő és „csunyán személyeskedő“ támadást intéz ellenem, melyet édes örömmel ismétlök a „*Deutsches Tagblatt*“ a temesvári pángermán zászlótartó. En a „*N. W. Z.*“ gal készséggel állanék tárgyalagos, férfias és komoly vitába, ha a közügyet tárgyalná és nem személyemet tolná elbőrtérbe — de így — bár őszintén sajnálom — nem állhatok vele szóba. Valótilan állításait azonban a leghatározottabban visszautasítom.

Perjéssy Lajos.

Szerkesztői levelezés.

Felelős szerkesztőnk tegnapelőtt Németországba (Rajna vidék), Németalföldre és Belgiumba közel egy hónapig tartó tanulmányutra indult. Távolléte alatt a szerkesztésért felelős Kirchner Ernő. Főmunkatárs Kun József Jenő.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

Kirchner Ernő.

Főmunkatárs: **Kun József Jenő.**

Nyilttér.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinél ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kika fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg tudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Vásár hirdetemény.

A verseczi „Panteleimon“ nagy vásár f. é. július hó 31-én és augusztus hó 1., 2. és 3-án fog megtartani.

Marhát felhajtani csak nappal és pedig reggeli 5 órától este 6 óráig szabad és miután július 30-án heti vásár van, a marha felhajtása már július 30-án megengedtetik.

Szekeres rendőrfőkapitány.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

órák,

arany-, ezüst- és hangszer-cikkekből.

Konrád János

óragyáros és kiviteli üzlet

BRÜX 295 sz. (Csehország.)

3447 szám. — 1903. tkvi.

Árverési hirdetemény és feltételek.

A verseczi kir. jbiróság mint tikkvitatóság közhírré teszi, hogy a Dr. Nagy Gyula budapesti ügyvéd által képviselt Kisbirtokosok országos földhitelintézete javára a Galia Ilin k. számi lakos elleni végrehajtási ügyében, 3400 k. tőke után lejár 476 k. 32 f. (78—54) félévi összeg s 42 korona költség, továbbá a csatlakozást nyert Dr. König Armin javára 200 k., 56 k. 74 f., 15 k., és 150 k. s jár. az Első t. moraviczai tak. pénz. javára 120 k., 60 k., 200 k., 56 k. s 64 k. s jár. a n. számi tak. pénzt. javára 510 k. s jár. a m. k. kincstár javára 76 k. s jár. Turika Jovan javára 76 k. s jár. és a Lucaferul javára 150 k., s jár. kielégítése végett Boronka Trifu 6026/902 sz. utóajánlata folytán az árverést újlag elrendelte.

1. Árverés alá bocsátatik:

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Kis-zsám község 10 sz. tjkvben irt A 1. (13—14) lr. 8 ö. i. sz. beltelkes ház s 552, (850—851) és 909 hrsz. ingatlan s a hozzá tartozó két hold legelő 2000 koronában megállapított kikiáltási árban 1903. évi augusztus hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a kis-zsám községi előjárósági iródban megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett:

2. Boronka Trifura nézve a megajánlott 5171 kor. feltétlenül kötelező.

3. Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási árának 10%-át azaz 200 koronát készpénzben letenni.

A bánatpénzzel letett értékpapirokat az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minekutánna a 10-ik pont jogkövetkezményét vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverelő sorába akar lépni (az 1887 XXIII. t. cz. illetőleg az oszt. magyar bank jelzőlog hitelszabályai alapján azon törvényben beczikkelyezett 11 §. b) pontja értelmében felmentetik.

4. Vételi bizonyítvány a vevőnek csak a jogerőre emelkedett árverés fogantatásától számított 15 nap elteltével fog kiadatni.

Verseczen a kir. jbiróság mint tkvi hatóságánál, 1903 évi május hó 31-ik napján.

Ambrus, kir. aljbiró.

3570 kig. sz. — 1903.

Hirdetemény.

Egy kóbor veszett eb f. é. július hó 7-én Verseczen két egyént és egy macskát megmart.

Az állategészségügyi törvény végrehajtásáról szóló végrehajtási körrendelet 188 §-a értelmében az előirt 40 napi zár ezennel elrendeltetik s ennek folytán felhivatnak az összes ebtartó lakosok, hogy ebeiket 40 napon át vagyis f. é. július hó 11-től bezárólag f. é. aug. hó 19-éig kötve tartsák, vagy pedig szájkosárral ellátva porázon vezessék, mert ellen esetben az állategészségügyi törvény értelmében 400 k.-ig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve, ebeik pedig befogatnak és kiirtatnak.

Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy a városkertbe és más nyilvános helyekre ebeiket még szájkosárral ellátva sem szabad vinni.

A peczér által elfogott ebeik senkinek sem szolgáltatnak ki, hanem azonnal kiirtatnak. Verseczen, 1903. évi július hó 10-én.

Szekeres rendőrfőkapitány.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más idegajokban szenved, kérje azon lüzetet, melyet ingyen és bérmentve küld meg Schwanen gyógszertár, Frankfurt a. M.

1903. El. 11/10 sz.

Hirdetemény.

A verseczi kir. jbirósági és fogházi helyiségek fűtéséhez 1903 október 15-től 1904 április 15-ig terjedő időtartamban szükséges 133'7 köbméter elsőminőségű cser- és bükkfa szállításának biztosítása érdekében 1903. július 16-ik napján d. e. 10 órakor a verseczi kir. jbiróság 4. sz. hivatali helyiségében versenytárgyalás fog tartatni.

A tüzelő anyag $\frac{1}{3}$ része 1903. október 1-ső, $\frac{2}{3}$ része pedig 1904. Január hó 1-ső napjáig lesz szállítandó.

A kitűzött határidőig 200 korona bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat is lehet beadni.

A részletes feltételek a verseczi kir. jbiróságnál (a 4. sz. hivatali helyiségében) a hivatali órák alatt megtudhatók.

Verseczen, 1903. július hó 8-án.

A kir. jbiróság vezetője:

Paulovics, kir. itélőtáblabíró.

3576 szám. — 1903.

Hirdetemény.

Az 1903. évre megállapított hadmentességi díj kivetési lajstrom a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság 62366 számú körrendeletével megküldetvén, az 1883 évi 44. t.-cz-16 §-a értelmében folyó évi július hó 12-től folyó évi július hó 19-ig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetik.

Azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban megállapított adóemmel már a múlt évben megróva voltak, a lajstrom kitételétől számított 15 nap alatt, azon adózók pedig, a kik a kivetési lajstromban megállapított adóemmel most első ízben rovatnak meg, az adókönyvecskéikben történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt kötelesek esetleges felszólamlásaikat alóirt városi adóhivatalnál annál bizonyosabban benyújtani, mert később benyújtott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak. Városi adóhivatal,

Verseczen, 1903 évi július hó 7-én.

Bodry

adóügyi tanácsnok mint hivatalfőnök.

Thierry A. gyógyszerész csodabalsamja

a legjobb diätetikus háziszser.

Emészteti zavarok, gyengeség, émélygőség, gyomorégés, felfuvódás stb. ellen, köhögéscsillapító, görcsszünetelő, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplaüveg ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógszertára a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. »Csak az itt feltüntetett védjeggyel valódi.« Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön?

mikor mindenféle sebtől, ha még oly régi keletű is könnyen, fájdalom nélkül megszabadulhat, operáció sem kell, ha Thierry gyógyszerész egyedül valódi

Centifolium-kenőcsét

nevezett csodabalsam-ját használja, melylyel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontvesedést s nemrég egy 22 éves, nehéz rákféle betegséget teljesen meggyógyítottak.

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in Pregrada.

A valódi centifolium-kenőcs alkalmazható a gyermekágyasak rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbanecznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak, s csontvesedéseknek, vagás, szurás, lövés és fites által előidézett sebeknek; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, seret stb. eltávolításánál mindenféle dagant, kintóves, kepződmeny, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgyűtes, a lábunk járásközben történt kisebesülése, fagyás és égés okozta sebek, a beteg és gyermeknek fekvés általi kisebesülése, torokdagant, meggyült vér, fülzúgás stb. eseteiben. Ket tegely csomagolással postai szállítási díjjal együtt 3 korona 50 fillér. Számos bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kerek mindenkit, hogy óvakodjék a hatánelküli hamisítások vévesztől s arra ügyeljen, hogy a tegelybe ne van-e a fenti védjegyet és czeget: Thierry (A.) gyógszertára az »Orangyalhoz« Pregradában, egteven. Minden tegely használati utasításba van csomagolva. Valódi Centifolium-kenőcsöm utánzóit a védőtörvény értelmében elűzöztetnek, valamint a hamisítvány elárusítóit is. Egyedül kapható:

Thierry A. Védangyal-gyógszertára
Pregradában, Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapesten: Török J., Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brády C. gyógszertárában.

Schicht-szappan

jegyek:

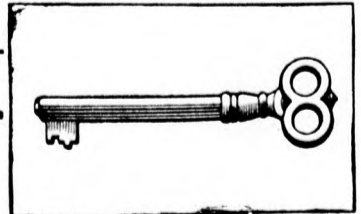
„szarvas“

„kulcs“

Legjobb, legkiadósabb, és azért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.